

بررسی میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد بیماری ایدز و نحوه پیشگیری از آن

ویدا صادق زاده^۱، رویا آخوندی^۲

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۵/۸/۱۰

تاریخ دریافت مقاله: ۸۵/۷/۶

فصلنامه دانشکده پرستاری و مامایی

سال چهارم، شماره اول، بهار ۱۳۸۵

چکیده

مقدمه: بیماری ایدز تا کنون در جهان موجب آلودگی ۵۵ میلیون نفر گردیده است که ۱۹ میلیون نفر آنان به علت ابتلا به این بیماری مرده‌اند. سالانه حدود ۶ میلیون مورد جدید آلودگی و ۲/۵ میلیون مورد مرگ ناشی از این بیماری گزارش می‌گردد.

از آن جایی که هنوز واکسنی علیه HIV^۳ ساخته نشده و درمانی قطعی برای ایدز به وجود نیامده است، منطقی به نظر می‌رسد که درمان عفونتهای ثانوی و پیشگیری اقدامات لازم انجام شود. بهترین سلاح در مقابل ایدز آموزش افراد می‌باشد که با تغییر رفتارهای بهداشتی در آنها می‌توان زندگی مطمئنی برای آنها به ارمغان آورد.

هدف: این تحقیق با هدف تعیین میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد بیماری ایدز و نحوه پیشگیری از آن در سال ۱۳۸۲ انجام گرفت.

مواد و روشها: این مطالعه از نوع توصیفی بوده و جامعه مورد بررسی شامل کلیه اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان می‌باشد. در این پژوهش چون تعداد جامعه محدود می‌باشد کل جامعه به عنوان نمونه انتخاب شده است. پرسشنامه‌ای جهت بررسی میزان آگاهی نمونه‌ها در مورد نحوه انتقال بیماری، بیماری‌زایی ویروس ایدز، عوارض ناشی از بیماری و پیشگیری از بیماری ایدز جهت جمع‌آوری اطلاعات استفاده گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها به کمک نرم افزار آماری SPSS انجام شد.

نتایج: یافته‌های پژوهش نشان داد که اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در زمینه انتقال بیماری ایدز با میانگین ۷۲/۲ درصد آگاهی داشتند. در مورد بیماری‌زایی ویروس ایدز ۶۷/۷ درصد نمونه‌ها و نیز در مورد عوارض ناشی از بیماری ایدز ۷۳/۳ درصد نمونه‌ها آگاهی داشتند. و همچنین میزان آگاهی نمونه‌ها در مورد پیشگیری از بیماری ایدز با میانگین ۷۴/۴ درصد بود.

بحث: در مجموع با توجه به نتایج حاصل از پژوهش، اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان آگاهی بالاتر از حد متوسط را با میانگین ۷۰ درصد در رابطه با نحوه انتقال، بیماری‌زایی، عوارض و پیشگیری از بیماری ایدز داشتند.

واژه های کلیدی: بیماری ایدز، پیشگیری از بیماری ایدز، اعضای هیات علمی، آگاهی

فصلنامه دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، سال چهارم، شماره اول، ص ۲۷-۱۸، بهار ۱۳۸۵

آدرس مکاتبه: زنجان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، گروه پرستاری و مامایی، E-mail: vidasadegh@yahoo.com

تلفن: ۰۲۱-۸۸۲۷۹۸۲۱، ۰۷-۰۲۴۱-۴۲۲۳۰۰۱، ۰۲۴۱-۴۲۲۳۰۰۱، ۰۹۱۲۲۰۲۵۲۴۷

^۱ کارشناس ارشد پرستاری، مربی و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی، مدیر گروه پرستاری

^۲ کارشناس پرستاری دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

^۳ Human immunodeficiency virus

مقدمه

عفونت ایجاد شده توسط ویروس کمبود ایمنی انسانی (HIV-1) می‌باشد. در پایان سال ۲۰۰۲، حدود ۴۲ میلیون نفر در جهان به ویروس ایدز مبتلا بوده‌اند و تنها در همین سال ۵ میلیون نفر به آن آلوده شده‌اند و تا کنون ۲۸ میلیون نفر از ایدز مرده‌اند (۳).

مطابق برآورد دفتر مبارزه با مواد مخدر سازمان ملل متحد بین ۲۰۰ هزار تا ۳۰۰ هزار معتاد تزریقی در ایران وجود دارد که حدود نیمی از آنان از وسایل تزریقی به طور مشترک استفاده می‌کنند. مطابق برخی تخمینها ۳۰ درصد از معتادان تزریقی در ایران متاهل هستند و بخش قابل توجهی از آنان روابط جنسی خارج از ازدواج دارند و استفاده از وسایل پیشگیری نیز در آنان نادر است و بدین ترتیب به نظر می‌آید خطر گسترش عفونت HIV از معتادان تزریقی به سایر گروههای اجتماعی در ایران بسیار جدی باشد (۴). ویروس ایدز از طرق مختلفی موجب آلودگی می‌گردد. ویروس می‌تواند از راه خون، مایع منی، ترشحات واژن بیشتر افراد آلوده، منتقل شود. آلودگی زمانی ایجاد می‌شود که مایع آلوده به HIV به مخاط دهان، واژن، دستگاه گوارش و مقعد

اگر نگاهی گذرا به تاریخ بکنیم، مشاهده خواهیم کرد که در هر مقطعی از زمان، جامعه بشریت توسط عوامل گوناگون تهدید می‌شده که بیماریها در این میان نقش بزرگی را داشته‌اند و همواره تلاش بشر جهت شناسایی و مبارزه با این بیماریها بوده و تا حدود زیادی موفق به غلبه بر بسیاری از آنها شده است.

شیوع بیماری ایدز در دو دهه اخیر، مورد نقضی در مقابل ادعای بشریت مبنی بر تسلط بر طبیعت می‌باشد. در حقیقت بیماری ایدز می‌تواند نسل انسان را به طور جدی تهدید کرده و لرزه بر اندام انسانها بیاندازد (۱).

ایدز یا سندرم نارسایی ایمنی اکتسابی عبارت است از نارسایی سیستم دفاعی مزمن در برابر ویروس فعال شده HIV⁴. ویروس HIV یا نقص ایمنی انسانی، مانند سایر ویروسها، جهت چرخه حیات و تولید مثل خود به محیط درونی سلول نیاز دارد (۲).

ایدز، تظاهر طیفی از اختلالات ناشی از عملکرد مختل ایمنی سلولی و هومورال است که حاصل

⁴ Human immunodeficiency virus

- یا سیستم گردش خون راه یابد (۵).
- نمی‌توان نادیده گرفت (۸).
- ویروسی که موجب ابتلا به ایدز می‌شود از ۴ راه اصلی به بدن سرایت می‌کند:
۱. آمیزش جنسی با افراد آلوده به ویروس ایدز
 ۲. استفاده مشترک از سرنگ و سوزن آلوده
 ۳. انتقال خون و فرآورده های خون آلوده به ویروس
 ۴. مادر آلوده به کودک (۶)
- عفونت HIV ممکن است برای چندین سال نهفته بماند و علائم بالینی ایجاد نکند. این دوره کمون طولانی اهمیت زیادی دارد، چون در این فاصله بیماری بدون علامت، ولی قابل انتقال و مسری است. در بیماری ایدز عفونتهای فرصت طلب ممکن است تهدید کننده حیات باشند. همچنین فرمهای نادری از سرطانها به بدن هجوم می‌آورند. عفونتهای فرصت طلب بر سیستمهای ایمنی تضعیف گشته، غلبه می‌کنند (۷). جنبه‌های روانی اجتماعی ایدز بسیار مخرب و ویران کننده است، چون در حال حاضر هیچ درمانی برای معالجه وجود ندارد. بدنامی ایدز از نظر اجتماعی به خاطر ارتباط آن با هم جنس بازی و استفاده از مواد مخدر داخل وریدی و تماسهای جنسی را
- آمار مبتلایان به ایدز در کشور ایران به شکل تصاعدی رو به افزایش است. بر اساس تحقیقات انجام شده بیش از ۲۰ هزار نفر در کشور ایران به ویروس ایدز آلوده هستند. بر طبق آخرین آمارهای اعلام شده تا کنون ۳۹۱۲ نفر مبتلا به ویروس ایدز شناسایی شده‌اند (۹).
- ۸۰٪ آلوده شدگان به بیماری ایدز در دنیا به دلیل برقراری روابط جنسی با افراد آلوده به این بیماری آلوده شده‌اند. در ایران ۱۲٪ همه موارد آلوده به ایدز از طریق آمیزش جنسی بوده است (۱۰).
- در حال حاضر واکسن و درمانی برای ایدز وجود ندارد و تنها و مهم‌ترین جزء برنامه ملی کنترل این بیماری را آموزش بهداشت تشکیل می‌دهد. زیرا جلوگیری از انتقال ویروس کاهش دهنده ایمنی صرفا از طریق رفتار مسئولانه و آگاهانه امکان پذیر است (۱۱).
- در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و محیط‌های دانشگاهی وابسته به آن اعتقاد راسخ علمی و منطقی وجود دارد که امر بهداشت مقدم بر درمان است و به عبارت دیگر هر نوع توجه و

تعیین گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار SPSS صورت گرفت.

یافته‌ها

نتایج نشان داد که ۷۴/۴ درصد نمونه‌ها مرد و ۱۶/۷ درصد نمونه‌ها زن بودند. ۶۳/۳ درصد نمونه‌ها متأهل و ۲۵/۶ درصد نمونه‌ها مجرد بودند. مدرک تحصیلی ۶۵/۶ درصد افراد کارشناسی ارشد و ۲۰ درصد دکترا می‌باشد.

یافته نشان داد که منبع کسب اطلاعات نمونه‌ها در ۳۱ درصد موارد رادیو و تلویزیون و ۲۹/۷ درصد مجلات و روزنامه‌ها بود که این نتیجه با توجه به گستردگی استفاده اعضای هیات علمی دانشگاهها از رادیو و تلویزیون و نیز مطالعه روزنامه‌ها و مجلات قابل انتظار بود.

یافته‌های پژوهش در رابطه با سوال اول پژوهش "میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد نحوه انتقال بیماری ایدز چقدر است؟" نشان می‌دهد که: اکثریت نمونه‌ها (۷۲/۲درصد) می‌دانند که ویروس ایدز از طریق بزاق و عرق با وجود موجود بودن در این مایعات، از فرد آلوده به افراد سالم انتقال پیدا نمی‌کند. مسواک و تیغ هر دو وسایلی هستند که در

سرمایه گذاری نیروی مادی و انسانی در زمینه آموزش بهداشت بهره‌وری مثبت‌تری نسبت به درمان خواهد داشت. در امر آموزش باید از راهها و روشهای مختلف استفاده جست تا بتوان موقعیتهای خاص را برای انتقال یادگیری فراهم نمود.

مواد و روش‌ها

این مطالعه از نوع توصیفی بوده و جامعه مورد بررسی شامل کلیه اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان (n=۹۶) می‌باشد. در این پژوهش چون تعداد جامعه محدود می‌باشد کل جامعه به عنوان نمونه انتخاب شده است؛ گردآوری داده‌ها توسط پرسشنامه و جمع‌آوری اطلاعات در یک نوبت انجام گرفت. پرسشنامه شامل سوالاتی در ارتباط با اطلاعات دموگرافیکی نمونه‌ها و نیز سوالاتی در زمینه سنجش میزان آگاهی نمونه‌ها در رابطه با نحوه انتقال، بیماریزایی، عوارض و پیشگیری از بیماری ایدز بود. اعتبار ابزار گردآوری داده‌ها از طریق اعتبار محتوی (مطالعه پرسشنامه توسط ده نفر از اساتید هیات علمی صاحب نظر دانشگاه آزاد زنجان) و پایایی آن از طریق روش آزمون مجدد (۹۵درصد=۲)

بررسی میزان آگاهی اعضاء هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد بیماری ایدز و نحوه پیشگیری از آن

جدول شماره ۱): توزیع فراوانی و درصد فراوانی اعضاء هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد شایعترین راه انتقال ویروس ایدز در جهان

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
دریافت خون آلوده	۱۳	۱۴/۴	۱۴/۴
تماس با سر سوزن آلوده	۵	۵/۶	۲۰/۰
تماس جنسی	۴۴	۴۸/۹	۶۸/۹
استفاده مشترک از خلال دندان	۰	۰	۶۸/۹
بی پاسخ	۵	۵/۶	۷۴/۴
همه گزینه‌ها	۲۳	۲۵/۶	۱۰۰/۰
جمع	۹۰	۱۰۰/۰	

یافته‌های پژوهش در پاسخ به سوال دوم پژوهش "میزان آگاهی اعضاء هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد بیماری زایی ویروس ایدز در بدن چقدر است؟" نشان می‌دهد که: ۶۷/۷ درصد نمونه‌ها بر این مساله آگاهی دارند که خون و ترشحات جنسی بیشتر از بزاق، عرق، ادرار و مایع مغزی نخاعی، مایع جنب و صفاق ویروس را در خود داشته و انتقال راحتتر و بهتر بیماری را فراهم می‌آورد (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۲): توزیع فراوانی و درصد فراوانی اعضاء هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در رابطه با آگاهی در مورد وجود بیشترین میزان ویروس ایدز در مایعات بدن

گزینه‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
بزاق و عرق	۰	۰	۰
ادرار و مایع مغزی نخاعی	۰	۰	۰
مایع جنب و صفاق	۴	۴/۴	۴/۴
خون و ترشحات جنسی	۶۹	۷۶/۷	۸۱/۱
بی پاسخ	۷	۷/۸	۸۸/۹
همه گزینه‌ها	۱۰	۱۱/۱	۱۰۰/۰
جمع	۹۰	۱۰۰/۰	

صورت ایجاد خراش و زخم به راحتی ویروس را انتقال می‌دهند (۸۸/۹ درصد). انتقال ویروس ایدز به نوزادان در دوره پری‌ناتال و به هنگام زایمان صورت می‌گیرد (۵۵/۶ درصد). شایعترین راه انتقال ویروس ایدز در حال حاضر در جهان رفتارهای مخاطره آمیز (تماس جنسی ناسالم) می‌باشد (۴۹ درصد). ۶۷/۸ درصد نمونه‌ها ارتباط جنسی، تماس با خون و ترشحات آلوده و از مادر به کودک را سه راه عمده انتقال ویروس ایدز می‌دانند. ۹۰ درصد نمونه‌ها بر این مساله آگاهی دارند که مناسبات اجتماعی معمول چون حرف زدن و دست دادن، هم سفر، همکار و همکلاس بودن و ملاقات در بیمارستان موجبات انتقال بیماری ایدز را فراهم نمی‌آورد. اما مواردی چون حجامت، خالکوبی و سوراخ کردن گوش می‌توانند انتقال ویروس HIV را سبب شوند و ۶۶/۷ درصد نمونه‌ها بر این مساله آگاهی داشتند که گاز گرفتگی توسط سگ، انتقال بیماری را در پی نخواهد داشت. در مجموع در پاسخ به سوال اول پژوهش باید گفت که نمونه‌ها با میانگین ۷۰ درصد در زمینه نحوه انتقال بیماری ایدز آگاهی دارند (جدول شماره ۱).

جدول شماره ۳: توزیع فراوانی و درصد فراوانی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در رابطه با نحوه پیشگیری از بیماری ایدز

گزینه ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
استفاده از واکسیناسیون	۵	۵/۶	۵/۶
بیماریایی از طریق آزمایش خون افراد	۲	۲/۲	۷/۸
مراقبت و درمان افراد آلوده به ویروس	۶	۶/۷	۱۴/۴
آموزش عمومی به همه سطوح جامعه	۵۴	۶۰/۰	۷۴/۴
بی پاسخ	۳	۳/۳	۷۷/۸
همه گزینه ها	۲۰	۲۲/۲	۱۰۰/۰
جمع	۹۰	۱۰۰/۰	

نتیجه‌گیری کلی این که: اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان آگاهی بالاتر از حد متوسط را با میانگین ۷۰ درصد در رابطه با نحوه انتقال، بیماری‌زایی، عوارض و پیشگیری از بیماری ایدز دارند.

بحث و نتیجه‌گیری

این بررسی که با هدف ارزیابی آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در زمینه نحوه انتقال، بیماری‌زایی، عوارض ناشی از بیماری و پیشگیری از ایدز صورت گرفت، در مجموع نشان دهنده آگاهی بالاتر از حد متوسط (با میانگین ۷۰) بود.

در تحقیقی که مدنی در ارتباط با میزان آگاهی اعضای هیات علمی در دانشکده‌های پرستاری و مامائی شهر تهران انجام داده، گزارش می‌دهد که

در پاسخ به سوال سوم پژوهش "میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد عوارض ناشی از بیماری ایدز چقدر است؟" نشان می‌دهد که: اکثریت نمونه‌ها (۷۳/۳ درصد)، باردار شدن زن مبتلا به ایدز را به دلیل تسریع بیماری در مادر درست نمی‌دانند.

در پاسخ به سوال چهارم پژوهش "میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد پیشگیری از بیماری ایدز چقدر است؟" نشان می‌دهد که: ۶۰ درصد نمونه‌ها جهت پیشگیری از اشاعه بیماری در جامعه به آموزش عمومی در همه سطوح جامعه اشاره داشتند. بهترین روش پیشگیری از ایدز طبق توصیه سازمان بهداشت جهانی ایجاد "آگاهی و احساس مسئولیت اجتماعی" می‌باشد (۷۴/۴ درصد) و باید آموزش پیشگیری از ایدز به تمام گروه‌های اجتماعی داده شود (۷۳/۳ درصد). بر اساس نتایج به دست آمده نمونه‌ها با میانگین ۷۰ درصد در مورد پیشگیری از بیماری ایدز آگاهی دارند (جدول شماره ۳).

اشتراک در سوزن و سرنگ ۴. از طریق مادر آلوده به کودک (انتقال قبل، حین و بعد از زایمان). انتقال از طریق استفاده مشترک از تیغ سلمانی، مسواک و لوازم حجامت و خالکوبی نیز مشاهده شده است که یافته‌های پژوهش حاضر را دقیقاً تایید می‌کند (۱۵). مادلین (۲۰۰۲) که میزان آگاهی اعضای هیات علمی را در رابطه با بیماری ایدز و راههای انتقال آن بررسی کرده گزارش می‌کند که واحدهای پژوهش از آگاهی متوسطی برخوردار می‌باشند (۱۶).

در رابطه با بیماری‌زایی ویروس ایدز در بدن، خون و ترشحات جنسی بیشتر از بزاق، عرق، ادرار و مایع مغزی نخاعی، مایع جنب و صفاق ویروس را در خود داشته و انتقال راحتتر و بهتر بیماری را فراهم می‌آورد. گلین تهرانی می‌نویسد: ویروس ایدز از طرق مختلفی باعث آلودگی گشته و می‌تواند از راه خون، مایع منی، ترشحات واژن افراد آلوده منتقل گردد (گرچه ویروس در بزاق نیز دیده شده، اما انتقال از راه آن هرگز مشاهده نشده است) (۱۷). در همین رابطه جعفر بیگی (۱۳۷۱) در شهر کرمان مطالعه‌ای پیرامون نگرش و آگاهی دانشجویان دندانپزشکی و

اکثریت واحدهای مورد پژوهش در مورد سطوح پیشگیری بیماری ایدز از آگاهی متوسطی برخوردار می‌باشند (۱۲). همچنین شاهیوند در مطالعه‌ای که به منظور بررسی میزان آگاهی پزشکان و دندانپزشکان شهر یزد در مورد بیماری ایدز انجام داده نتیجه می‌گیرد که پزشکان عضو هیات علمی دانشگاهها، میانگین پاسخهای بیشتری نسبت به سایر پزشکان داشتند (۱۳). رحمانی (۱۳۷۹) میزان آگاهی دانشجویان پزشکی کارورز را از بیماری ایدز ناکافی می‌داند (۱۴).

میزان آگاهی اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان در مورد نحوه انتقال بیماری ایدز نشان می‌دهد که اکثریت نمونه‌ها (۷۲/۲ درصد) راههای انتقال بیماری ایدز را تماس جنسی ناسالم، مادر آلوده به کودک، خون و فرآورده‌های خونی و استفاده مشترک از تیغ و سرنگ و مسواک می‌دانند. در تحقیقی که درویره، سال ۱۳۸۰ انجام داده، راههای انتقال بیماری را شامل موارد زیر می‌داند: ۱. از طریق خون و فرآورده‌های خونی و تزریقی با سرنگهای آلوده ۲. تماس جنسی بین دو نفر که بیشترین آلودگی بین فواحش و افراد همجنس باز دیده می‌شود. ۳. در معتادان تزریقی،

سازمان بهداشت جهانی ایجاد "آگاهی و احساس مسئولیت اجتماعی" می‌باشد و باید آموزش پیشگیری از ایدز به تمام گروه‌های اجتماعی داده شود. که این یافته‌ها توسط تحقیقات دیگر محققین تایید می‌گردد. در این رابطه مهید و همکاران می‌نویسند: یکی از مهمترین گروه‌های پرخطر، جوانان می‌باشند. کسب آگاهی در زمینه کنترل و پیشگیری از ایدز جزء ضروریات آموزشی تمام کشورهاست (۲۰).

درویزه در ارتباط با راه‌های پیشگیری از بیماری ایدز می‌گوید: بهترین راه پیشگیری از ایدز پایبندی به اصول اخلاقی، خانوادگی و اجتناب از بی‌بند و باریهای جنسی و اعتیاد تزریقی است. همچنین خودداری از استفاده مشترک از سرنگ و سوزن در اعتیاد تزریقی، مسواک و تیغ صورت تراشی و سوزن خالکوبی و در نهایت توصیه می‌کند که قبل از به کار بردن هرگونه وسیله سوراخ کننده پوست از عدم آلودگی (استریل بودن) آن اطمینان حاصل کنید (۱۵). تالبوت (۲۰۰۲) در گزارش خود اعلام می‌کند که اکثریت واحدهای مورد پژوهش دارای سطح دانش خوب درخصوص نحوه انتقال بیماری ایدز و دارای سطح

پزشکی نسبت به بیماری ایدز انجام داده و میزان آگاهی دانشجویان دندانپزشکی را بیشتر اعلام می‌کند (۱۸).

براساس نتایج این بررسی، باردار شدن زن مبتلا به ایدز به دلیل تضعیف حساس شدن بدن و تسریع بیماری در مادر، توصیه نمی‌گردد. عدالت خراسانی می‌نویسد: باردار شدن زنان مبتلا به ایدز، به دلیل تضعیف سیستم ایمنی ناشی از بیماری ایدز، در مادر تایید نمی‌شود. در مرحله اول باعث مستعد شدن مادر به انواع بیماریها گشته و باعث سرعت بخشیدن به روند بیماری می‌گردد و از طرف دیگر باعث آلودگی کودک خواهد شد (۱۹). همچنین موکوند (۲۰۰۱) به این نکته تاکید دارند که زنان آلوده به HIV که می‌خواهند حامله شوند باید توسط یک مشاور آموزش دیده یا مسئول مراقبتهای بهداشتی از خطراتی که ممکن است در حاملگی متوجه آنها شود آگاهی یابند (۶).

چنان که ملاحظه شد در این بررسی، جهت پیشگیری از اشاعه بیماری ایدز در جامعه، به آموزش عمومی در همه سطوح جامعه اشاره شده و بهترین روش پیشگیری از ایدز طبق توصیه

منابع

- ۱- سالمی ص: مراقبت های پرستاری از بیماران مبتلا به ایدز. کارگروهی دانشجویان پرستاری علوم پزشکی ایران. چاپ اول، تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۰، ص ۶۹-۵۲.
- ۲- عسکری رانکوهی ش: بیماری مخرب ایدز. فصل نامه دانشکده های پرستاری و مامایی استان گیلان. ۱۳۷۸. ص ۹۱-۸۴.
- ۳- سیسیل. مبانی طب داخلی، بیماری های عفونی. چاپ دوم، تهران، انتشارات حیان، ۱۳۷۹. ص ۱۴۵-۱۲۳.
- ۴- "۵۷ درصد مبتلایان به ایدز در کشور معتاد هستند". روزنامه اطلاعات، (۱۱ آذر ۱۳۸۲)، ص ۱۳.
- ۵- هاریسون: اصول طب داخلی، بیماری های عفونی، ویروسی و انگلی. مترجم: میرزایی م و همکاران. چاپ چهارم، تهران، موسسه فرهنگی انتشاراتی حیان، ۱۳۷۷. ص ۱۲۲-۹۷.
- 6- Mukonde FR. Opportunistic infections of the respiratory system in adults patients with HIV/AIDS. *Clinical Infectious Diseases*. 2001; 26(1): 151-64.
- ۷- فییس، وودز، لانگ، اسمیر: پرستاری داخلی-جراحی، پرستاری بیماری های عفونی. چاپ اول، مترجم: نام آور ح، شروفی ا. تهران: انتشارات چهر ۱۳۸۲، ص ۴۷-۲۳.
- 8- Pepler C, Cote J.A Randomized Trial of a Cognitive Coping Intervention for Acutely HIV Positive. *Men Nursing Research*. 2002; 51(4): 237-243.
- 9- Nascimento MC, Mayaud, CS, Pannuti CS, Genetic diversity of KSHV strains from AIDS - associated Kaposi's sarcoma in Brazil. *London School Hygiene Tropical Medicine*. 2002; 12(3): 217-223.
- 10- Viale PS, Pagani L, Assesment of time-to-clinical- stability as a clinical outcome Predictor in HIV- patients with community- acquired Pneumonia (CAP). *Clinical Infectious Diseases*. 2000; 24(2): 122-31.
- 11- Vincenti AM, Gennaro M, Visceral leishmaniasis in AIDS: a case report. *Infectious Disease Department*. 2002; 6(2): 2s16-2s19.
- ۱۲- مدنی غ: بررسی میزان آگاهی هیئت علمی در مورد بیماری ایدز و نحوه پیشگیری از آن در دانشکده های

دانش متوسطی در زمینه پیشگیری از بیماری ایدز هستند (۲۱) و نیز هاوول (۲۰۰۱) می نویسد: اکثریت واحدهای مورد پژوهش دارای آگاهی ضعیف و اقلیت آنها دارای آگاهی عالی یا خوب در مورد بیماری ایدز بوده اند (۲۲).

نتیجه گیری نهایی

با توجه به نتایج این تحقیق، برگزاری دوره های آموزشی پیشگیری از بیماری ایدز بر اساس نیازهای آموزشی و ارائه راه کارهای عملی ضروری به نظر می رسد. چرا که اعضاء هیات علمی در ارتباط مستقیم با دانشجویان بوده که خود دانشجویان با توجه به محدوده سنی، آسیب پذیرترین قشر جامعه هستند و از طرف دیگر به عنوان قشر آگاه جامعه می توانند رسالت آموزشی داشته باشند.

تشکر و قدردانی

بدین وسیله از سرکار خانم دکتر ژیلای عابد سعیدی، استاد محترم ناظر، جناب آقای دکتر مهدی رهنما معاونت محترم پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد زنجان، سرکار خانم رحیم پور و سایر افراد که در انجام این پژوهش همکاری داشتند صمیمانه سپاسگزاری می شود.

- ۱۸- جعفریگی ملکیه: بررسی نگرش و میزان آگاهی دانشجویان دندانپزشکی ورودی سالهای ۱۳۷۰-۱۳۷۲ و دانشجویان پزشکی ورودی سالهای ۱۳۶۹-۱۳۷۱ شهر کرمان نسبت به بیماری ایدز، پایان نامه دکترا. دانشگاه علوم پزشکی کرمان ۱۳۷۵. ص ۶۷-۳۴.
- ۱۹- عدالت خراسانی ف. بررسی میزان دانش، نگرش و عملکرد ماماها در مورد نحوه انتقال و پیشگیری از ایدز در مراکز بهداشتی و درمانی آموزشی بیمارستانهای علوم پزشکی شهر تهران در سال ۱۳۷۲. پایان نامه کارشناسی ارشد مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی علوم پزشکی تهران ۱۳۷۳. ص ۵۵-۸۲.
- ۲۰- مهبد ا، محرز م، رسولی نژاد م، معمار ا: اولین بررسی نحوه عملکرد غدد درون ریز در مردان HIV+ در ایران. مجله پژوهشی دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی ۱۳۷۹. سال ۲۴ (۱). ص ۵۱-۶.
- 21- Talbot E. Understanding nursing research. *Clinical Infectious Diseases*. 2002; 25(2): 123-132.
- 22- Howell A. HIV infection in US. Correctional systems: Its effect on the community. *Journal of Community Health Nursing*. 2001; 16(1): 53-54.
- پرستاری و مامائی شهر تهران. پایان نامه کارشناسی ارشد پرستاری. دانشگاه علوم پزشکی ایران. تهران. ۱۳۷۰. ص ۳۴-۴۵.
- ۱۳- شاهپوند ا. بررسی میزان آگاهی پزشکان و دندانپزشکان شهر یزد در مورد بیماری ایدز. پایان نامه دکترا. دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد. ۱۳۷۷. ص ۵۴-۵۸.
- ۱۴- رحمانی ع: بررسی میزان آگاهی دانشجویان پزشکی کارورز از بیماری ایدز. پایان نامه دکترا. دانشگاه علوم پزشکی زاهدان، دانشکده پزشکی ۱۳۷۹. ص ۹۳-۱۰۷.
- ۱۵- درویزه ا: ایدز و ریشه‌یابی بحرانهای اخلاقی در غرب. نشریه عالم غوشار. دانشجویان ترکمن دانشگاه فردوسی مشهد ۱۳۸۰. ص ۱-۴.
- 16- Modlin JF. The research process in nursing. London Blackwell Sciences. 2002; 16(1): 73-78.
- ۱۷- گلیان تهرانی ش: بررسی تاثیر آموزش بر میزان آگاهی و نگرش ماماها پیرامون بیماری ایدز در بیمارستان‌های دانشگاهی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهران در سال ۱۳۷۳. پایان نامه کارشناسی ارشد مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی علوم پزشکی تهران. ۱۳۷۳. ص ۲۴-۳۳.